

متن پرسش

با سلام خدمت استاد عزیز: ۱. در تفسیر آیه: «ان الله لا یغفر ان یشرك به و ینغفر ما دون ذلك لمن یشاء.» در بخش روایات وارده در ذیل این آیه، جناب علامه می فرمایند: «و اما آیاتی که قاتل نفس محترمه و بدون حق را و نیز رباخوار و قاطع رحم را تهدید می کند به آتش جاودانه صرف اعلام خطر است، نظیر آیات زیر که می فرماید: «و من یقتل مؤمنا متعمدا فجزاه جهنم خالدًا فیها...»، و نیز می فرماید: «و من عاد فاولئک اصحاب النار هم فیها خالدون.» و «اولئک لهم اللعنه و لهم سوء الدار» و آیاتی دیگر از این قبیل، که تهدید به شر و خطر می کند، و از عذاب آتش خبر می دهد، و اما این که این کیفر حتمی و غیر قابل تغییر باشد، به طوری که امکان برداشتنش نباشد، آیات صراحتی در آن ندارند.» یعنی طبق دیدگاه علامه برای کسی که مرتکب قتل نفس مثلاً خودکشی شده است عذاب جاودانه یا همان خلود در جهنم حتمی نیست و امکان بخشش آنها هم وجود دارد با توجه به اینکه خداوند می فرماید پایین تر از شرک هر گناهی که را خداوند بخواهد بخشد؟ ۲. آیا حضرت علامه قائل به خلود جهنم به معنای زندگی ابدی در جهنم است یا خلود را به معنای مدتی بسیار طولانی می دانند و نه جاودانه؟ با تشکر از پاسخگویی شما

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: همان طور که علامه می فرمایند آیات مذکور نمی خواهد مخلد بودن در آتش را برای آن افراد اظهار نماید. ولی این بدین معنا نیست که حضرت علامه در عدم مخلد بودن در عذاب برای بعضی از اهل نار، هم نظر با ابن عربی باشد. بلکه بالعکس، ایشان معتقدند بعضی از اهل نار نه تنها تا ابد در جهنم هستند، بلکه تا ابد معدّب به عذاب آزاردهنده می شوند، نه آن که عذاب تبدیل به «عذب» شود بلکه مثل یک انسان به تعبیر ایشان مالیخولیایی همواره خودش در خودش گرفتار فشار و عذاب است. موفق باشید